מחוון: מבחן מסכם – מסכת קידושין: "כל מצות הבן" וכיבוד אב ואם

1. **חלק א (6 נק' לכל שאלה):** (1) ב – "וכל מצות האב על הבן – אחד אנשים ואחד נשים חייבין". (2) ב – "הכי קאמר: כל מצות הבן המוטלות על האב לעשות לבנו". (3) ב – לפי רש"י: שמא יפליג בספינה ותטבע. (4) ב – לפי תנא קמא האב קודם; רבי יהודה מוסיף את המקרה הזה. (5) ב – "הקדוש ברוך הוא, ואביו, ואמו".

2. **חלק ב:**

(6) [8 נק'] (א) אם תאמר (הצעה שתידחה) (ב) והרי שנינו בברייתא (קושיה) (ג) כך הוא אומר (פירוש מחדש) (ד) מצווה שיש לה זמן קבוע (לפי רש"י: שהזמן גורם לה שתבוא). ניקוד: 2 לכל מונח.

(7) [8 נק'] למולו; לפדותו; ללמדו תורה; להשיאו אשה; ללמדו אומנות (ויש אומרים: להשיטו במים). ניקוד: 2 לכל חובה נכונה, עד 8.

(8) [7 נק'] לפי רש"י: מי שאין לו מקצוע, וחסר לו לחם, עלול ללכת לפרשת דרכים ולשדוד אנשים; לכן מי שלא לימד את בנו מקצוע, כאילו לימד אותו שוד. ניקוד מלא: הקשר בין חוסר פרנסה לשוד; 3: הסבר חלקי.

(9) [7 נק'] וְלִמַּדְתָּם: חובה ללמד את הבנים. וּלְמַדְתֶּם: חובה ללמוד בעצמו; מי שאביו לא לימד אותו חייב ללמד את עצמו. ניקוד: 4+3.

3. **חלק ג:**

(10) [8 נק'] ביקשו לקנות ממנו אבנים לאפוד, ברווח גדול. המפתח היה מונח מתחת לראשו של אביו הישן, והוא לא רצה להעיר אותו ולצער אותו ("ולא ציערו"). ניקוד: 4+4.

(11) [8 נק'] בשנה שלאחר מכן נולדה לו פרה אדומה בעדרו. הוא ביקש רק את הממון שהפסיד בשביל כבוד אביו, ולא יותר. ניקוד: 4+4.

(12) [9 נק'] תשובה פתוחה. כיוון: הוא לא רצה להרוויח מהמצווה או "לסחור" בה; הכבוד לאביו לא היה השקעה. (הסבר.) 9 נק': נימוק ברור עם קשר לטקסט; 5: נימוק בלי קשר לטקסט; 2: תשובה כללית.

4. **חלק ד:**

(13) [15 נק'] תשובה פתוחה. ראיות אפשריות: למולו, לפדותו, ללמדו תורה ואומנות, להשיטו (שיעורים 1–2); "וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם" (שיעור 3); כיבוד ומורא, "שלושה שותפין", דמא בן

נתינה (שיעור 4). 15 נק': ארבעה סעיפים עם ראיה נכונה לכל אחד + התייחסות לימינו. 10 נק': ארבעה סעיפים, חלק מהראיות חסרות. 5 נק': פחות משלושה סעיפים או בלי ראיות.

התשובות בשאלות הפתוחות הן כיוון; יש לקבל כל תשובה נכונה ומנומקת. פירושים מסומנים "לפי רש"י" או "הסבר".